

**ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER İÇİN
EVDE OLUŞTURULABİLECEK
EĞİTİM DESTEKLERİ İLE İLGİLİ
VELİLERE ÖNERİLER**

KORONAVİRÜS SÜRECİNDE EVDE ÖĞRENME ORTAMI NASIL OLUŞTURULMALI?

Her ailenin gün boyunca veya belli zaman dilimlerinde yaşamlarını düzenleyen, bir arada bulunmalarını sağlayan ve özgün bir ritmi olan rutinleri vardır. Kahvaltı ve yemek saatleri, işe ve okula gitmek gibi rutinlerin, aile bireylerine, güven ve aidiyet duygusu hissettirme gibi işlevleri vardır. Koronavirüs nedeniyle evde kalmanın tavsiye edildiği bugünlerde biz yetişkinlerin de rutinlerinin bozulduğu, değiştiği ve değişikliğe uyum sağlamaya çalıştığı görülmektedir. Bu süreçte özel gereksinimli çocukların değişen rutinlerinin yeniden düzenlenmesi, yeni rutinelere alışmaları için ebeveynlerinin desteğine daha çok ihtiyaçları vardır.

KORONAVİRÜS SÜRECİNDE EVDE ÖĞRENME ORTAMI NASIL OLUŞTURULMALI?

Ebeveynler bunun için öncelikle çocukların yeni rutinlerini belirlemeli (uyanma, el-yüz yıkama, kahvaltı, ders saati, oyun saati, müzik saati, neneleri, dedeleri arama saati vb.) ve bu rutinleri anlatan, gösteren resimleri sıralı olarak çocuklarının odalarına (duvarına veya kapısının arkasına) yapıştırabilirler. Ebeveynler çocukları sabah uyandığında onlarla birlikte rutin tablosunun yanına giderek güne uyanarak başladığını, ardından el-yüz yıkama temizlik rutininin başlayacağını söyleyerek aşamalı olarak gün içinde neler yapacaklarını görsel olarak çocuklarına sunmuş olurlar.

KORONAVİRÜS SÜRECİNDE EVDE ÖĞRENME ORTAMI NASIL OLUŞTURULMALI?

Bu süreçte sabah uyanma ile başlayan ve akşam uyku zamanına kadar gerçekleşecek rutinlerin arasına çocukların uzaktan eğitim ders saatlerinin de eklenmesi uygun olacaktır. Öte yandan yaşanan bu süreç çocuklarımız için evlerimizi öğrenme merkezi haline getirmiştir. Uzaktan eğitim ve etkileşimli öğrenme gibi televizyon veya EBA üzerinden çocukların katılacağı dersler ve etkinlikler için evin daha sakin bir köşesi, sınıfındakine benzer bir masa veya bir minder ile öğrenme köşesi ya da öğrenme sırası olarak düzenlenmeli ve sadece eğitim amacıyla kullanılmalıdır.

KORONAVİRÜS SÜRECİNDE EVDE ÖĞRENME ORTAMI NASIL OLUŞTURULMALI?

Ebeveynlerin evdeki bu yeni öğrenme ortamını çocuklarıyla birlikte hazırlamaları, çocukların öğrenme kavramını daha somut bir şekilde algılamalarına yardımcı olacaktır. Ayrıca, evde geçirilen bu günlerde çocukların yaptıkları etkinlikler, ödevler, dinledikleri şarkılar, severek oynadıkları oyunlar vb. durumlara ilişkin materyaller biriktirilerek ve bir araya getirilerek Korona Günleri başlıklı bir portfolyo dosyası veya kısa bir video hazırlanabilir. Sürenin bilinmediği bu zaman diliminde hazırlanacak portfolyo, çocuğun öğrenme ve gelişimi hakkında ebeveynler ve okul başladığında öğretmenleri için bir değerlendirme aracı olarak kullanılabilir.

KORONAVİRÜS SÜRECİNDE EVDE ÖĞRENME ORTAMI NASIL OLUŞTURULMALI?

Ebeveynler öğrenme merkezine dönüşen evlerde özel gereksinimli çocuklarına uzaktan eğitim dersleri, etkinlikleri dışında işlevsel beceriler öğretebilir ve öğretimi yapılan bazı becerilere akıcılık kazandırabilmek için tekrarlar yaptırabilirler. Örneğin; el yıkama, diş fırçalama, saç tarama, giyinme, soyunma gibi becerileri tekrarlamak uygun olabilir. Aynı zamanda çocukların bu süreçte görüşemedikleri öğretmenleri, akranları, büyükanne-ve büyükbabaları veya diğer aile yakınlarıyla telefon ile görüşmeleri sağlanabilir. Telefonu kullanma ve fotoğraf çekme becerisini öğretmek de bu dönemde çocuklar ve ebeveynleri arasında keyifli bir öğrenme fırsatları oluşturabilir.

VELİLERE ÖNERİLER

Öncelikle havanın güzel olduğu günlerde etkinlikler için mümkün olduğunca balkon, ev müstakilsen bahçe de kullanılabilir. Açık alan bir nebze olsun çocuğun rahatlaması için yarar sağlayabilir.

Özellikle otizmli çocukların yaşantısında rutin ve rutinin dışına çıkıldığında bu durum onlarda krizlere neden olabilmektedir. Bu durumda mümkün olduğunca yalıtılmış bir ortama alınmalı ve daha önce gösterilmeyen tolerans gösterilmelidir.

VELİLERE ÖNERİLER

Duştan önce bebek yağı tarzı yağlarla masaj ve egzersizler yapılabilir. Bu durum onların rahatlamalarını sağlayacaktır.

Birey sorumluluk alabilecek düzeyde ise ev içerisinde sorumluluk verilebilir. Alacağı görevler ile vaktini dolu geçirebilir.

VELİLERE ÖNERİLER

Teknoloji kullanımını kontrol altında tutulmalı farkında olmadan ekrana bağımlı hale gelebilirler. Bilindiği gibi TV, tablet gibi cihazlar birçok çocuk için içerisinde olumsuzluklar taşımaktadır.

VELİLERE ÖNERİLER

Mümkün olduğunca oyunlar kurulmalı ve birlikte oyun oynanmalıdır.

VELİLERE ÖNERİLER

Çocuklar evde kaldı diye ebeveynler psikolojilerini altüst etmemeli krizi fırsata çevirmek için günlük planlar yapılmalı ve eğitimcilerden telefon üzerinden danışmanlık hizmeti alınmalıdır.

VELİLERE ÖNERİLER

2. Klasik plank – 30 saniye

4. Yan plank – 1 dakika
(Herbir yana 30 saniye)

6. Klasik plank – 1 dakika

Çocuk spor yapabilecek düzeyde ise evde yapılabilecek basit spor egzersizleri yapılabilir.

1. Kollar düz plank – 1 dakika

Tek bacak havada plank – 1 dakika
(Her bacak için 30 saniye)

5. Kollar düz plank – 30 saniye

VELİLERE ÖNERİLER

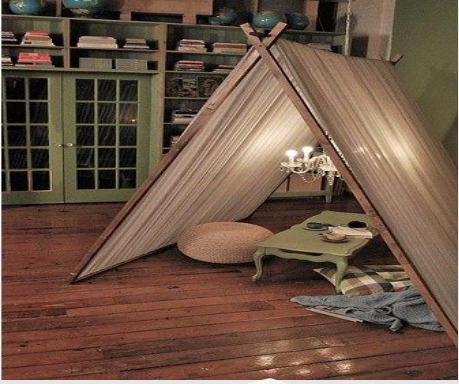
Ne kadar uykuya ihtiyacımız var?

- **0-2 aylık:** 12-18 saat
- **2-12 aylık:** 14-15 saat
- **1-3 yaş:** 12-15 saat
- **3-5 yaş:** 11-13 saat. Bu yaşlardan sonra artık çocuğun gündüz uyuma ihtiyacı çok azalır.
- **5-12 yaş:** 9 – 11 saat
- **12-18 yaş:** 8.5 - 9.5 saat
- **Yetişkinler:** 7 – 9 saat

Uyku düzenleri sağlanmalı, rutin takıntısı olmayan çocuklarda gün içerisinde yapılacaklar önceden tasarlanmalıdır.

EVDE YAPILABİLECEK ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

- Evdeki koltuk çarşaf vb eşyalarla çadırlar kurulup evcilik oynanabilir.

- Çocuk yapabiliyorsa yapılacak yemekler birlikte yapılabilir. Sorumluluk verip çocuğu desteklemek, çocuğun başarı duygusunu geliştirir.

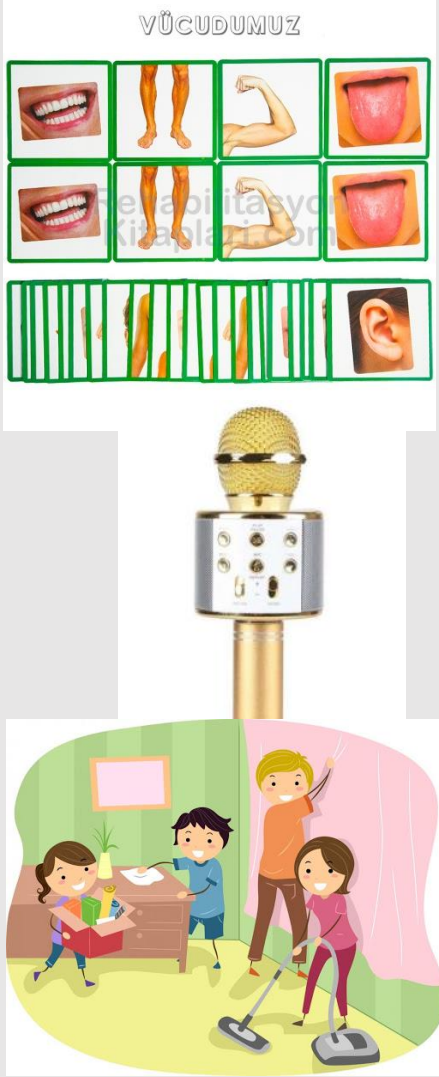
- Hamur oyunları ile şekiller yapıp ince motor becerileri geliştirilebilir. Yaptığı her şekil için ödül verilip onların başarılarını destekleyebilirsiniz.

EVDE YAPILABİLECEK ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

- Misket oyunu oynayıp karşıdaki bir nesne hedef alınıp. El göz koordinasyonu desteklenebilir.
- İpten makarna taneleri geçirip ince motor geliştirilebilir.
- Körebe saklambaç tarzı oyunlar oynanabilir.

EVDE YAPILABİLECEK ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

- Resimler çizilebilir veya kavram öğretimi için kavram kartları kullanılabilir.
- Kuklalarla veya kareoke dediğimiz mikrofonla dil konuşması desteklenebilir.
- Birlikte evin içerisi toplanabilir. Varsa odası oda içerisinde görev verilebilir. Eşya dolabı vb. Düzenlemeler yaptırılabilir.

EVDE YAPILABİLECEK ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

- Evdeki atık kâğıtları elinizle sıkarak kartopu haline getirebilirsiniz. Bu kartopu şeklindeki kâğıtları çocuğunuzun atış yapabileceği bir mesafeye koyduğunuz sepete atabilir ve eğlenceli vakit geçirebilirsiniz.

- Kutuya koyacağınız bir nesneyi 10 soru sorarak ya da ipucu vererek çocuğunuzun bu nesnenin ne olduğunu tahmin etmesini isteyebilirsiniz.

- İçine farklı nesnelere (mercimek, nohut, un, fasulye tanesi, boncuk) koyduğunuz balonlardan çocuğunuzun bir tane almasını ve dokunarak balonun içinde ne olduğunu tahmin etmesini isteyebilirsiniz. Böylece tahmin becerisini geliştirmiş olursunuz.

EVDE YAPILABİLECEK ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

- Çocuğunuzdan gözlerini kapatmasını ve eline verdiğiniz nesnenin nasıl bir dokusu olduğunu tahmin etmesini isteyebilirsiniz.

- Yerde yüzme etkinliği yapıp hayal dünyasının ve taklit becerilerinin gelişimini sağlayabiliriz.

- Karton, mukavva tarzı kâğıtlarla şekiller yapıp. Makas kullanma becerisi geliştirilebilir.

EVDE YAPILABİLECEK ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

- Tüy, pamuk, kalem, kâğıt, kitap, oyuncak araba gibi farklı ağırlıktaki nesnelere dağınık bir şekilde çocuğunuzun önüne koyun. Sonrada bu eşyalar üfleyerek hareket ettirmesini isteyin. Hareket eden nesnelere neden hareket ettikleri, hareket etmeyen nesnelere neden hareket etmedikleri, ağırlıkları üzerine sohbet ederek vakit geçirebilirsiniz. Bunun yanında çocukla farkına varmadan nefes çalışmaları yapmış olursunuz.

EVDE YAPILABİLECEK ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

- Farklı renkte mandalların bulunduğu bir sepetten çocuğunuzun bir mandal almasını isteyin. Aldığı mandalla aynı renkte olan eşyaları bulmasını ve onları size göstermesini isteyin. Çocuğunuzla renkler ve gösterdiği eşyalar üzerine konuşabilirsiniz..
- Evde bulduğunuz bazı nesnelere (Kalem, bant, şişe kapağı, silgi vs.) bir kutuya koyup çocuğunuza “bu olmasa ne olurdu? Bu başka nerelerde kullanılabilir?” gibi sorular sorarak, çocuğunuzun hayal gücünün gelişimine katkı sağlayabilirsiniz.
- Taklit becerilerini geliştirmek için karşılıklı oturup yaptığınız hareketleri yapmasını sağlayabilirsiniz.

EVDE 1 GÜNLÜK ZAMAN

GÜNAYDIN KALKMA VAKTI

**Gün doğdu hadi
kalk**

**Ellerini ve yüzünü yıka
dostum.**

**10 dakikalık
sabah sporu fena
olmaz.**

Yatağını düzelt dostum

**Kahvaltı
hazırlanırken
sende yardım
edebilirsin.**

Kahvaltını yap dostum.

**kahvaltıda süt
içmeyi unutma**

**dişlerini fırçala
dostum.**

**Anne ya da
babanın verdiđi
görevleri
yapabilirsin
örneğin her gün
çiçekleri sulama
görevi ya da koltuk
minderlerini
düzeltme gibi**

ya da

**kitap
okumalısın, ya
da bir
yetişkininin
senin için
okuduđu kitabı
dinlemesin.**

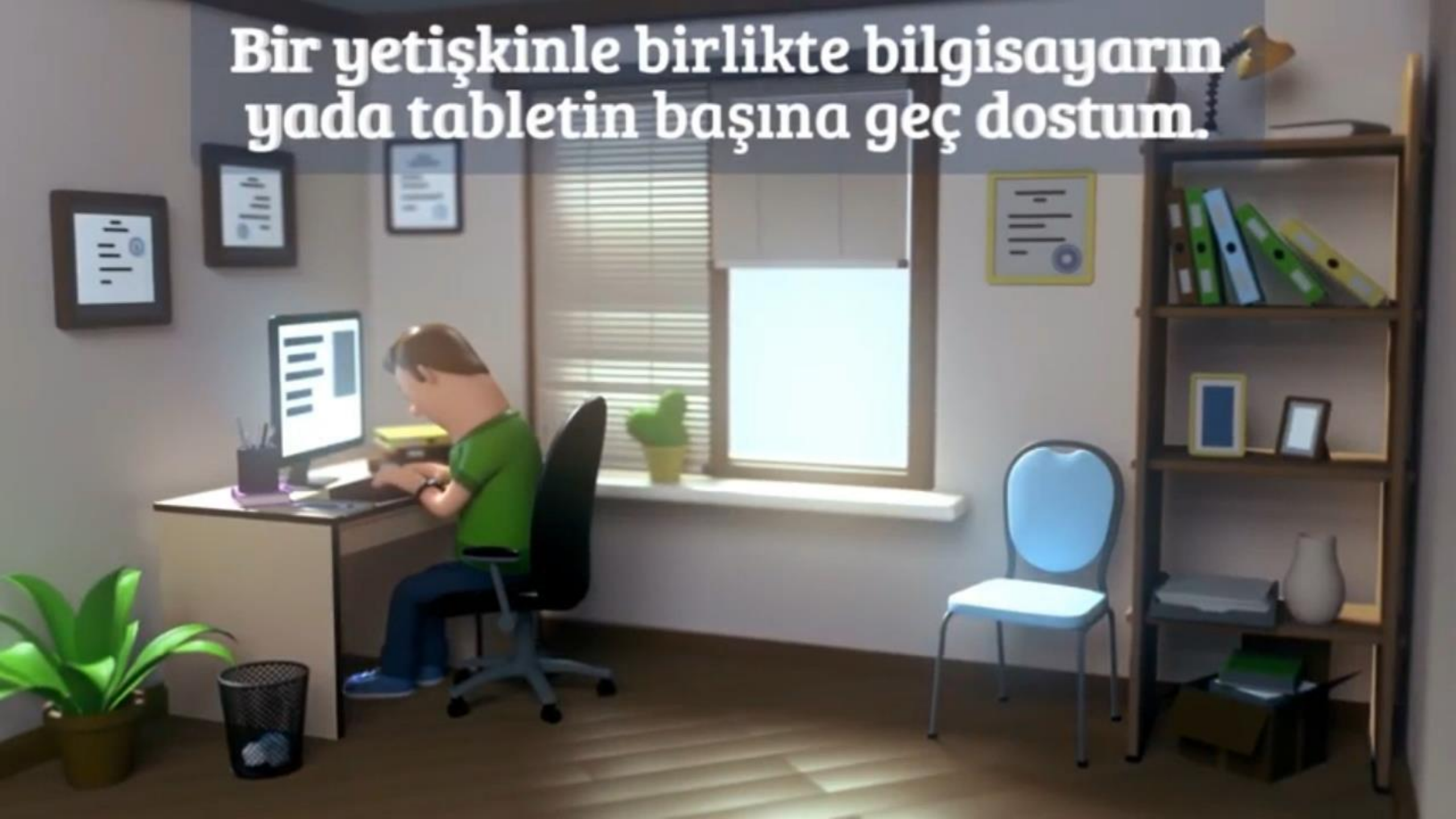
dinlenme zamanı dostum.

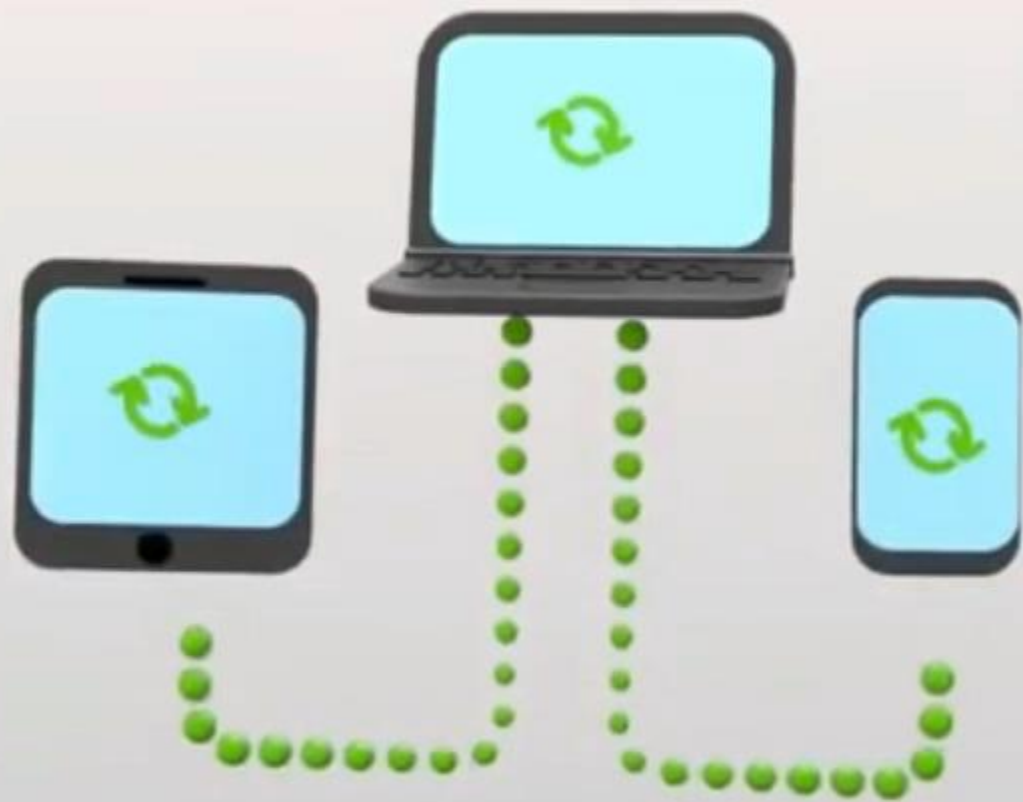
**Bir Őeyler
atıŐtırmalısn,
meyveler ve
kuruyemiŐler
çok faydalı**

**Bir yetiřkinle birlikte bilgisayarın
yada tabletin başına geç dostum.**

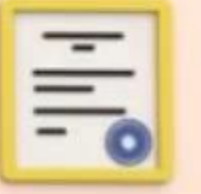

Uzaktan Eğitim Bağlantıları MEB, EBA

küçük aralar ver dostum.

**Ders ya da etkinlik
aralarında su içmeyi unutma
dostum.**

oyun arası fena olmaz.

**Çalıřma
sayfalarımızı
Çok bekletme
dostum.**

**Biraz TRT çocuk
izleyebiliriz.**

**akşam yemeđi
için sofranın
kurulmasına
yardım et.**

Akşam yemeğini yemelisin.

**Yatma vaktimiz
geliyor
etkinliklerimizi
bitirelim lütfen.**

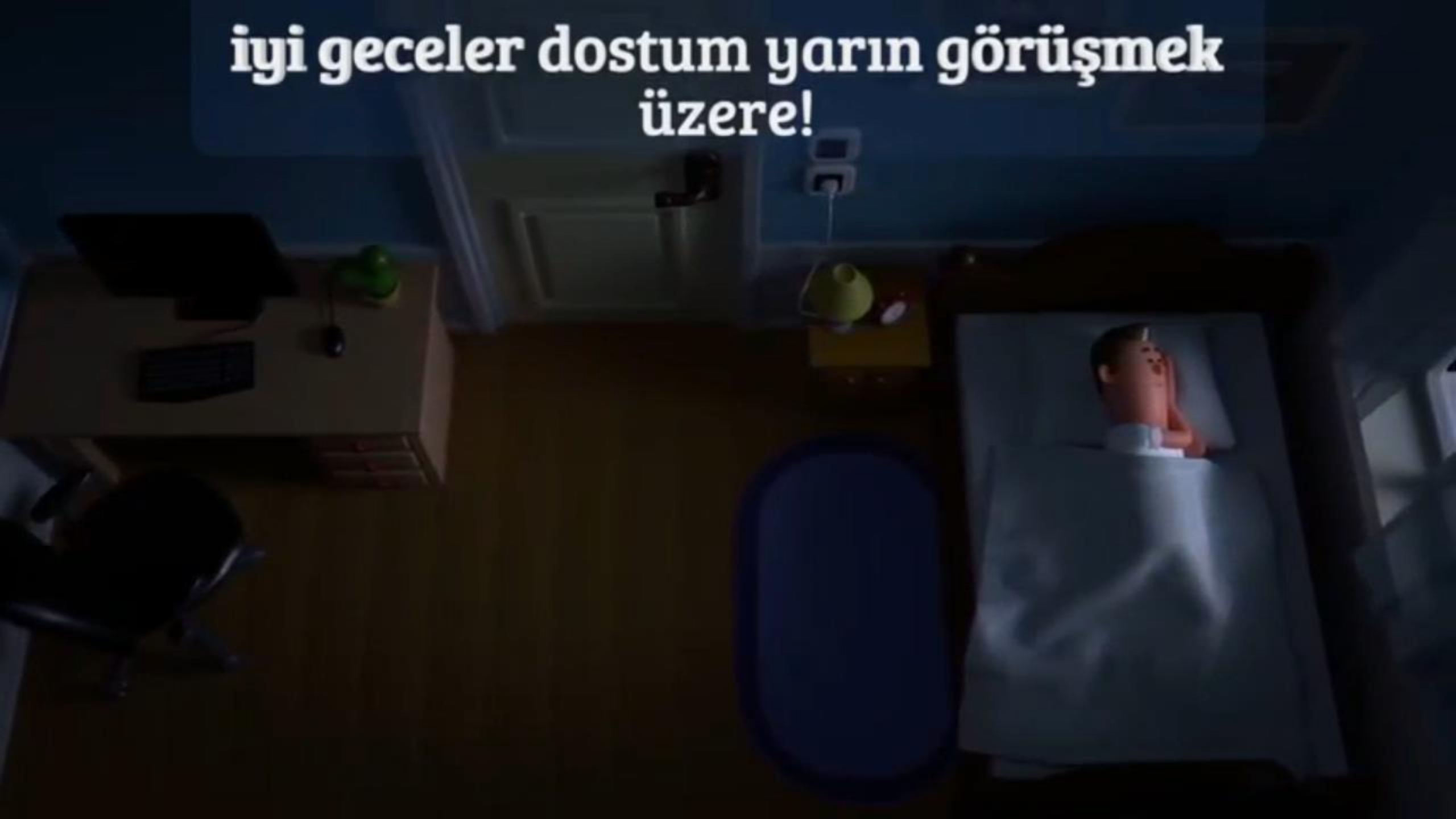

**Dişlerini fırçala
dostum.**

yatma vakti

iyi geceler dostum yarın görüşmek üzere!

KAYNAKÇA

KAYNAKÇA:

<https://orgm.meb.gov.tr/>

<https://www.setav.org/5-soru-koronavirus-surecinde-ozel-gereksinimli-cocuklarin-egitimi-ve-aileler/>

https://www.tavsiyedyorum.com/uzmanyazisi_6393.htm

Hazırlayan
Aynur ÇETİNKUŞ
Rehber Öğretmen

